

Informacja BIOZ

Zakres robót wraz z kolejnością ich realizacji:

**Przebudowa drogi powiatowej nr 1150C Zabartowo-Nakło
na odcinku ul. Olszewska w Nakle (km 21+870-22+390)**

Zakres robót:

- roboty pomiarowe , przygotowawcze, towarzyszące
- przebudowa istniejącej infrastruktury technicznej (*kolizje*)
- przebudowa nawierzchni ulicy
- roboty wykończeniowe
- wykonanie stałej organizacji ruchu

1. Wykaz rodzajów robót których specyfikę należy uwzględnić w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia :

1.1. Roboty wykonywane są bez wyłączania ruchu docelowego na terenie zabudowanym (ruch pieszy i kołowy) w pasie drogowym .

2 . Rodzaj i skala zagrożeń oraz miejsce i czas ich występowania .

2.1. Potknięcie, poślizgnięcie się i upadek na tym samym poziomie – nierówności terenu , namoknięty grunt – występuje na całej budowie przez cały okres wykonywania robót

2.2. Uderzenie i przygniecenie przez przemieszczane przedmioty – występuje na terenie placu budowy i zaplecza w czasie ręcznego i mechanicznego przemieszczania przedmiotów przez cały czas trwania budowy.

2.3. Uderzenie i przygniecenie przez przemieszczane materiały - występuje na terenie placu budowy i zaplecza w czasie ręcznego i mechanicznego przemieszczania przedmiotów przez cały czas trwania budowy.

2.4. Najechanie przez środki transportu – występuje podczas transportowania wszelkiego rodzaju materiałów , narzędzi i sprzętu jak również przy istniejącym ruchu drogowym – występuje w czasie całego okresu wykonywania robót.

2.5. Najechanie przez maszyny budowlane –wstępuje w czasie wykonywania robót ziemnych , wszystkich warstw konstrukcyjnych zużyciem ładowarek ,równiarek, walców ,ścianek – występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.6. Pochwycenie przez maszyny i urządzenia – występuje w czasie prac przy których używane są piły tarczowe i łańcuchowe , szlifierki - występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.7 . Uderzenie o nieruchome przedmioty – występuje na całym placu budowy i zapleczu w czasie całego okresu realizacji robót.

2.8. Obrażenie przez kontakt z przedmiotami ostrymi oraz szorstkimi – występuje teren placu budowy , zaplecza placu budowy oraz miejsca składowania materiałów , podczas prowadzenia robót rozbiórkowych w czasie całego okresu realizacji robót.

2.9. Obrażenia przez kontakt z przedmiotami będącymi w ruchu –elektronarzędzia oraz urządzenia znajdujące się na budowie - występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.10. Porażenie prądem elektrycznym - występuje w czasie całego okresu realizacji robót w czasie posługiwania się elektronarzędziami oraz w czasie obsługi urządzeń i maszyn napędzanych energią elektryczną

2.11. Obrażenia doznane wskutek rozerwania się tarczy – podczas wykonywania robót z użyciem tarcz do cięcia i do szlifowania występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

3 Sposób wydzielenia i oznakowania miejsc przewidywanych zagrożeń.

3.1. Wydzielane i oznakowywane będą następujące miejsca niebezpieczne:

3.1. Strefy niebezpieczne wynikające z pracy maszyn drogowych . Wyznaczony pracownik powinien obserwować pracę koparki, ładowarki, walca i zapobiegać wejściu do strefy pracowników i osób postronnych.

3.1.1. Pracujące maszyny i urządzenia .

3.1.1.1. Samochody samowyladowcze i skrzyniowe, równiarki, frezarki, walce oraz inny ciężki sprzęt używany na budowie powinien być wyposażony w automatyczne podawanie sygnałów dźwiękowych w czasie wykonywania manewru cofania. W przypadku braku możliwości automatycznego podawania sygnałów kierowca lub operator zobowiązany będzie do ręcznego podawania sygnałów. Ponadto w/w sprzęt wyposażony winien być w tzw. „koguty błyskowe”

3.1.2.Wydzielania i oznakowania miejsc prowadzenia robót budowlanych.

3.1.2.1. Oznakowanie i wydzielenie miejsc robót wykonywanych w obrębie pasa drogowego po którym odbywa się ruch wykonać **zgodnie z zatwierdzonym projektem tymczasowej organizacji ruchu .**

3.1.3 Sposób zabezpieczenia budowy przed dostępem osób nieupoważnionych

3.1.3.1. Zaplecza placu budowy oraz miejsca postojowe maszyn i pojazdów powinny być dozorowane a dozorujący zobowiązani będą do niedopuszczenia na teren dozorowany osób postronnych

3.1.3.2.Nadzór techniczny oraz brygadziści zobowiązani będą do zwracania uwagi na zbliżające się do miejsca wykonywania robót osoby postronne i informowanie ich o zakazie wstępu bezpośrednio do strefy robót. Wszystkie osoby realizujące roboty budowlane będą wyposażone w identyfikującą odzież ochronną i roboczą.

3.1.4. Sposób zabezpieczenia parku maszynowego podczas przerw w pracy i w nocy przed przypadkowym uruchomieniem przez osoby nieupoważnione

3.1.4.1. Operatorzy i kierowcy mają zakaz opuszczania kabiny w czasie pracy silnika.

3.1.4.2. W przypadku opuszczenia kabiny, kierowca lub operator zobowiązany jest do wyłączenia silnika, wyjęcia kluczyka ze stacyjki, pozostawienia drążka zmiany biegów w pozycji biegu wstecznego lub pierwszego, zamknięcia kabiny oraz podłożenia klinów pod koła w przypadku pozostawienia maszyny lub pojazdu na dużym spadku.

3.1.4.3 Po zakończeniu pracy maszyny i pojazdy parkować w wyznaczonych miejscach na zapleczech placów budów lub na placach budów. Kabiny maszyn i pojazdów należy zamykać na zamki lub kłódki, a teren parkowania dozorować.

3.1.4.4. Teren parkowania maszyn i pojazdów powinien być oświetlony w godzinach nocnych światłem elektrycznym.

3.1.5. Sposób zabezpieczenia urządzeń elektrycznych.

3.1.5.1. Instalacja elektryczna na zapleczech placów budów i placach budów powinna być zabezpieczona wyłącznikami różnicowo-prądowymi.

3.1.5.2 Wszystkie elementy urządzeń elektrycznych znajdujące się pod napięciem zabezpieczyć osłonami

4. Instruktaż pracowników

4.1. Szkolenie wstępne stanowiskowe – instruktaż stanowiskowy – prowadzi bezpośredni przełożony pracownika lub osoba przez niego upoważniona przed podjęciem pracy każdego nowo zatrudnionego na danym stanowisku lub zmieniającego rodzaj wykonywanej pracy. W ramach instruktażu szkolony jest także zapoznawany z ryzykiem zawodowym dla danego stanowiska pracy. Pracownik zatrudniony na kilku stanowiskach pracy przechodzi instruktaż stanowiskowy obowiązujący na każdym z tych stanowisk. Czynności te są potwierdzane zaświadczeniami przechowywanymi w aktach osobowych pracownika.

4.2. Uwzględnienie w trakcie szkolenia wstępnego zasad obowiązujących przy realizacji robót szczególnie niebezpiecznych i mających wpływ na środowisko wszelkie prace z udziałem maszyn których w czasie awarii może nastąpić wyciek oleju lub innej niebezpiecznej dla środowiska substancji.

4.3 Określenia zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia dla ludzi i środowiska (awarie , katastrofy)

4.3.1. Postępowanie na wypadek wycieku oleju wskutek awarii maszyny.

Każdy pracownik w przypadku zauważenia wycieku oleju z urządzeń technicznych używanych do transportu materiałów oraz do wykonywania robót zobowiązany jest do :

- optycznego ustalenia rozmiarów wycieku
- ustalenia potencjalnych zagrożeń dla środowiska
- zgłoszenie awarii bezpośredniemu przełożonemu i kierownikowi budowy.

Jeżeli wyciek oleju nie stwarza zagrożenia należy to miejsce gdzie wystąpił wyciek posypać absorbentem - środkiem chemicznym znajdującym się na terenie zaplecza budowy.

W wyjątkowych sytuacjach , gdy absorbent nie jest dostępny może go zastąpić inna substancja np. piasek, trociny.

Po wykonaniu tej czynności należy przystąpić do usunięcia przyczyny wycieku. Jeżeli pracownik (kierowca ,operator) nie jest w stanie sam usunąć tej przyczyny jest zobowiązany powiadomisz telefoniczne o tym zdarzeniu Kierownika Budowy a w przypadku nieobecności jego zastępców. W celu powiadomienia należy skorzystać z każdego dostępnego źródła powiadamiania w tym również z prywatnego telefonu komórkowego..

Osoby powiadomione o zdarzeniu wysyłają na miejsce awarii zespół mechaników w celu usunięcia przyczyn wycieku.

Materiał absorbujący wymieszany z olejem należy zebrać do foliowego worka a następnie dostarczyć na teren bazy do magazynu tymczasowego składowania odpadów niebezpiecznych.

Pracownik (kierowca , operator) zobowiązany jest powiadomić Kierownika Budowy o usunięciu awarii. Jeżeli rozmiar wycieku spowodował skażenie cieków wodnych , gruntu , przedostał się do kanalizacji lub istnieje realne prawdopodobieństwo istnienia takiej możliwości , pracownik (kierowca , operator) zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić najbliższą jednostkę **Państwowej Straży Pożarnej – tel. 998** z podaniem miejsca zdarzenia ,rodzajem substancji i przypuszczalną ilością wycieku.

4.3.2. Postępowanie na wypadek zaistnienia katastrofy budowlanej

Katastrofą budowlaną – jest niezamierzone , gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części , a także konstrukcyjnych elementów rusztowań , elementów urządzeń formujących , ścianek szczelnych i obudowy wykopów

W razie zaistnienia katastrofy budowlanej każdy pracownik jest zobowiązany:

- udzielić pomocy poszkodowanym
- powiadomić osobiście lub z każdego dostępnego źródła powiadamiania w tym również z prywatnego telefonu komórkowego kierownika budowy a w przypadku nieobecności jego zastępcę.

Kierownik budowy zobowiązany jest:

- przeciwdziałać rozszerzeniu się skutków katastrofy
- zabezpieczyć miejsce katastrofy przed zmianami uniemożliwiającymi prowadzenie postępowania wyjaśniającego (nie stosuje się do czynności mających na celu ratowanie życia lub zabezpieczenie przed rozszerzaniem się skutków katastrofy)
- niezwłocznie powiadomić o katastrofie:
 - dyрекcję
 - właściwy organ (Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego)
 - właściwego miejscowego prokuratora
 - inwestora, inspektora nadzoru inwestorskiego, projektanta obiektu budowlanego

4.4. Określenie konieczności oraz zasad stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej zabezpieczających przed skutkami zagrożeń

- kamizelki ostrzegawcze – należy używać przez cały czas pracy na budowie celem lepszej widoczności pracownika przez operatorów obsługujących wszelkiego rodzaju maszyny i sprzęt.
- konieczność używania innych ochron osobistych będą określali kierownicy bezpośrednio na budowie przed przystąpieniem do wykonania robót , przy których stwierdzono konieczność ich użycia.
- Środki ochrony osobistej powinny zabezpieczać pracowników przed urazami mechanicznymi spowodowanymi odpryskami rozbieranych części nawierzchni i oparzeniami przy stosowaniu mas bitumicznych

4.5. Określenie zasad bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi.

Obowiązek organizowania ,przygotowania i kierowania pracami w sposób bezpieczny , zabezpieczając przed wypadkami , zgodnie z obowiązującymi przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy spoczywa na kierowniku budowy, kierowniku robót lub majstrze. Aktualnie nadzorujący robotami na czas swojej nieobecności powinien wyznaczyć zastępcę.

Każdemu pracownikowi nadzoru technicznego powinny być znane adresy i numery telefonów najbliższego punktu lekarskiego, najbliższej straży pożarnej i posterunku policji.

Kierownik robót odpowiedzialny jest do przestrzegania wszelkich zasad bezpiecznego wykonania tych prac.

5. Instruktaż bezpieczeństwa pożarowego

5.1. Instrukcja alarmowa w przypadku powstania pożaru

- a) Każdy pracownik , który pierwszy zauważy pożar obowiązany jest natychmiast powiadomić o nim współpracowników oraz inne osoby , które w tej chwili znajdują się w strefie zagrożenia
- b) Należy powiadomić z każdego dowolnego źródła , w tym również z prywatnego telefonu komórkowego Straż Pożarną podając:
 - gdzie się pali (adres, nazwa obiektu)
 - co się pali
 - czy zagrożone jest życie ludzkie
 - numer telefonu z którego się dzwoni oraz swoje nazwisko (po odłożeniu słuchawki należy chwilę odczekać , by umożliwić ewentualne sprawdzenie wiarygodności zgłoszenia)
- c) Należy powiadomić z każdego dowolnego źródła , w tym również z prywatnego telefonu kierownika .
- d) Należy udzielić pomocy poszkodowanym.
- e) Należy przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym zachowując przy tym szczególną ostrożność
- f) Do czasu przybycia Straży Pożarnej , kierownictwo akcji ratowniczej obejmują w/w osoby zgodnie z hierarchią , które organizują akcję i rozdzielają zadania. Pozostali pracownicy zobowiązani są podporządkować się ich poleceniom.
- g) Podczas akcji należy zachować spokój i nie wpadać w panikę.

TELEFONY ALARMOWE

998 Państwowa Straż Pożarna

997 Policja

999 Pogotowie Ratunkowe

112 z telefonu komórkowego

opracował : inż. Janusz Jurkiewicz
86-014 Sicienko , ul Owocowa 2

17.12.2020

Informacja BIOZ

Zakres robót wraz z kolejnością ich realizacji:

**Przebudowa drogi powiatowej nr 1150C Zabartowo-Nakło
na odcinku ul. Olszewska w Nakle (km 21+870-22+390)**

Zakres robót:

- roboty pomiarowe , przygotowawcze, towarzyszące
- przebudowa istniejącej infrastruktury technicznej (*kolizje*)
- przebudowa nawierzchni ulicy
- roboty wykończeniowe
- wykonanie stałej organizacji ruchu

1. Wykaz rodzajów robót których specyfikę należy uwzględnić w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia :

1.1. Roboty wykonywane są bez wyłączania ruchu docelowego na terenie zabudowanym (ruch pieszy i kołowy) w pasie drogowym .

2 . Rodzaj i skala zagrożeń oraz miejsce i czas ich występowania .

2.1. Potknięcie, poślizgnięcie się i upadek na tym samym poziomie – nierówności terenu , namoknięty grunt – występuje na całej budowie przez cały okres wykonywania robót

2.2. Uderzenie i przygniecenie przez przemieszczane przedmioty – występuje na terenie placu budowy i zaplecza w czasie ręcznego i mechanicznego przemieszczania przedmiotów przez cały czas trwania budowy.

2.3. Uderzenie i przygniecenie przez przemieszczane materiały - występuje na terenie placu budowy i zaplecza w czasie ręcznego i mechanicznego przemieszczania przedmiotów przez cały czas trwania budowy.

2.4. Najechanie przez środki transportu – występuje podczas transportowania wszelkiego rodzaju materiałów , narzędzi i sprzętu jak również przy istniejącym ruchu drogowym – występuje w czasie całego okresu wykonywania robót.

2.5. Najechanie przez maszyny budowlane –wstępuje w czasie wykonywania robót ziemnych , wszystkich warstw konstrukcyjnych zużyciem ładowarek ,równiarek, walców ,ścianek – występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.6. Pochwycenie przez maszyny i urządzenia – występuje w czasie prac przy których używane są piły tarczowe i łańcuchowe , szlifierki - występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.7 . Uderzenie o nieruchome przedmioty – występuje na całym placu budowy i zapleczu w czasie całego okresu realizacji robót.

2.8. Obrażenie przez kontakt z przedmiotami ostrymi oraz szorstkimi – występuje teren placu budowy , zaplecza placu budowy oraz miejsca składowania materiałów , podczas prowadzenia robót rozbiórkowych w czasie całego okresu realizacji robót.

2.9. Obrażenia przez kontakt z przedmiotami będącymi w ruchu –elektronarzędzia oraz urządzenia znajdujące się na budowie - występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.10. Porażenie prądem elektrycznym - występuje w czasie całego okresu realizacji robót w czasie posługiwania się elektronarzędziami oraz w czasie obsługi urządzeń i maszyn napędzanych energią elektryczną

2.11. Obrażenia doznane wskutek rozerwania się tarczy – podczas wykonywania robót z użyciem tarcz do cięcia i do szlifowania występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

3 Sposób wydzielenia i oznakowania miejsc przewidywanych zagrożeń.

3.1. Wydzielane i oznakowywane będą następujące miejsca niebezpieczne:

3.1. Strefy niebezpieczne wynikające z pracy maszyn drogowych . Wyznaczony pracownik powinien obserwować pracę koparki, ładowarki, walca i zapobiegać wejściu do strefy pracowników i osób postronnych.

3.1.1. Pracujące maszyny i urządzenia .

3.1.1.1. Samochody samowyladowcze i skrzyniowe, równiarki, frezarki, walce oraz inny ciężki sprzęt używany na budowie powinien być wyposażony w automatyczne podawanie sygnałów dźwiękowych w czasie wykonywania manewru cofania. W przypadku braku możliwości automatycznego podawania sygnałów kierowca lub operator zobowiązany będzie do ręcznego podawania sygnałów. Ponadto w/w sprzęt wyposażony winien być w tzw. „koguty błyskowe”

3.1.2.Wydzielania i oznakowania miejsc prowadzenia robót budowlanych.

3.1.2.1. Oznakowanie i wydzielenie miejsc robót wykonywanych w obrębie pasa drogowego po którym odbywa się ruch wykonać **zgodnie z zatwierdzonym projektem tymczasowej organizacji ruchu .**

3.1.3 Sposób zabezpieczenia budowy przed dostępem osób nieupoważnionych

3.1.3.1. Zaplecza placu budowy oraz miejsca postojowe maszyn i pojazdów powinny być dozorowane a dozorujący zobowiązani będą do niedopuszczenia na teren dozorowany osób postronnych

3.1.3.2.Nadzór techniczny oraz brygadziści zobowiązani będą do zwracania uwagi na zbliżające się do miejsca wykonywania robót osoby postronne i informowanie ich o zakazie wstępu bezpośrednio do strefy robót. Wszystkie osoby realizujące roboty budowlane będą wyposażone w identyfikującą odzież ochronną i roboczą.

3.1.4. Sposób zabezpieczenia parku maszynowego podczas przerw w pracy i w nocy przed przypadkowym uruchomieniem przez osoby nieupoważnione

3.1.4.1. Operatorzy i kierowcy mają zakaz opuszczania kabiny w czasie pracy silnika.

3.1.4.2. W przypadku opuszczenia kabiny, kierowca lub operator zobowiązany jest do wyłączenia silnika, wyjęcia kluczyka ze stacyjki, pozostawienia drążka zmiany biegów w pozycji biegu wstecznego lub pierwszego, zamknięcia kabiny oraz podłożenia klinów pod koła w przypadku pozostawienia maszyny lub pojazdu na dużym spadku.

3.1.4.3 Po zakończeniu pracy maszyny i pojazdy parkować w wyznaczonych miejscach na zapleczech placów budów lub na placach budów. Kabiny maszyn i pojazdów należy zamykać na zamki lub kłódki, a teren parkowania dozorować.

3.1.4.4. Teren parkowania maszyn i pojazdów powinien być oświetlony w godzinach nocnych światłem elektrycznym.

3.1.5. Sposób zabezpieczenia urządzeń elektrycznych.

3.1.5.1. Instalacja elektryczna na zapleczech placów budów i placach budów powinna być zabezpieczona wyłącznikami różnicowo-prądowymi.

3.1.5.2 Wszystkie elementy urządzeń elektrycznych znajdujące się pod napięciem zabezpieczyć osłonami

4. Instruktaż pracowników

4.1. Szkolenie wstępne stanowiskowe – instruktaż stanowiskowy – prowadzi bezpośredni przełożony pracownika lub osoba przez niego upoważniona przed podjęciem pracy każdego nowo zatrudnionego na danym stanowisku lub zmieniającego rodzaj wykonywanej pracy. W ramach instruktażu szkolony jest także zapoznawany z ryzykiem zawodowym dla danego stanowiska pracy. Pracownik zatrudniony na kilku stanowiskach pracy przechodzi instruktaż stanowiskowy obowiązujący na każdym z tych stanowisk. Czynności te są potwierdzane zaświadczeniami przechowywanymi w aktach osobowych pracownika.

4.2. Uwzględnienie w trakcie szkolenia wstępnego zasad obowiązujących przy realizacji robót szczególnie niebezpiecznych i mających wpływ na środowisko wszelkie prace z udziałem maszyn których w czasie awarii może nastąpić wyciek oleju lub innej niebezpiecznej dla środowiska substancji.

4.3 Określenia zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia dla ludzi i środowiska (awarie , katastrofy)

4.3.1. Postępowanie na wypadek wycieku oleju wskutek awarii maszyny.

Każdy pracownik w przypadku zauważenia wycieku oleju z urządzeń technicznych używanych do transportu materiałów oraz do wykonywania robót zobowiązany jest do :

- optycznego ustalenia rozmiarów wycieku
- ustalenia potencjalnych zagrożeń dla środowiska
- zgłoszenie awarii bezpośredniemu przełożonemu i kierownikowi budowy.

Jeżeli wyciek oleju nie stwarza zagrożenia należy to miejsce gdzie wystąpił wyciek posypać absorbentem - środkiem chemicznym znajdującym się na terenie zaplecza budowy.

W wyjątkowych sytuacjach , gdy absorbent nie jest dostępny może go zastąpić inna substancja np. piasek, trociny.

Po wykonaniu tej czynności należy przystąpić do usunięcia przyczyny wycieku. Jeżeli pracownik (kierowca ,operator) nie jest w stanie sam usunąć tej przyczyny jest zobowiązany powiadomisz telefoniczne o tym zdarzeniu Kierownika Budowy a w przypadku nieobecności jego zastępców. W celu powiadomienia należy skorzystać z każdego dostępnego źródła powiadamiania w tym również z prywatnego telefonu komórkowego..

Osoby powiadomione o zdarzeniu wysyłają na miejsce awarii zespół mechaników w celu usunięcia przyczyn wycieku.

Materiał absorbujący wymieszany z olejem należy zebrać do foliowego worka a następnie dostarczyć na teren bazy do magazynu tymczasowego składowania odpadów niebezpiecznych.

Pracownik (kierowca , operator) zobowiązany jest powiadomić Kierownika Budowy o usunięciu awarii. Jeżeli rozmiar wycieku spowodował skażenie cieków wodnych , gruntu , przedostał się do kanalizacji lub istnieje realne prawdopodobieństwo istnienia takiej możliwości , pracownik (kierowca , operator) zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić najbliższą jednostkę **Państwowej Straży Pożarnej – tel. 998** z podaniem miejsca zdarzenia ,rodzajem substancji i przypuszczalną ilością wycieku.

4.3.2. Postępowanie na wypadek zaistnienia katastrofy budowlanej

Katastrofą budowlaną – jest niezamierzone , gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części , a także konstrukcyjnych elementów rusztowań , elementów urządzeń formujących , ścianek szczelnych i obudowy wykopów

W razie zaistnienia katastrofy budowlanej każdy pracownik jest zobowiązany:

- udzielić pomocy poszkodowanym
- powiadomić osobiście lub z każdego dostępnego źródła powiadamiania w tym również z prywatnego telefonu komórkowego kierownika budowy a w przypadku nieobecności jego zastępcę.

Kierownik budowy zobowiązany jest:

- przeciwdziałać rozszerzeniu się skutków katastrofy
- zabezpieczyć miejsce katastrofy przed zmianami uniemożliwiającymi prowadzenie postępowania wyjaśniającego (nie stosuje się do czynności mających na celu ratowanie życia lub zabezpieczenie przed rozszerzaniem się skutków katastrofy)
- niezwłocznie powiadomić o katastrofie:
 - dyрекcję
 - właściwy organ (Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego)
 - właściwego miejscowego prokuratora
 - inwestora, inspektora nadzoru inwestorskiego, projektanta obiektu budowlanego

4.4. Określenie konieczności oraz zasad stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej zabezpieczających przed skutkami zagrożeń

- kamizelki ostrzegawcze – należy używać przez cały czas pracy na budowie celem lepszej widoczności pracownika przez operatorów obsługujących wszelkiego rodzaju maszyny i sprzęt.
- konieczność używania innych ochron osobistych będą określali kierownicy bezpośrednio na budowie przed przystąpieniem do wykonania robót , przy których stwierdzono konieczność ich użycia.
- Środki ochrony osobistej powinny zabezpieczać pracowników przed urazami mechanicznymi spowodowanymi odpryskami rozbieranych części nawierzchni i oparzeniami przy stosowaniu mas bitumicznych

4.5. Określenie zasad bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi.

Obowiązek organizowania ,przygotowania i kierowania pracami w sposób bezpieczny , zabezpieczając przed wypadkami , zgodnie z obowiązującymi przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy spoczywa na kierowniku budowy, kierowniku robót lub majstrze. Aktualnie nadzorujący robotami na czas swojej nieobecności powinien wyznaczyć zastępcę.

Każdemu pracownikowi nadzoru technicznego powinny być znane adresy i numery telefonów najbliższego punktu lekarskiego, najbliższej straży pożarnej i posterunku policji.

Kierownik robót odpowiedzialny jest do przestrzegania wszelkich zasad bezpiecznego wykonania tych prac.

5. Instruktaż bezpieczeństwa pożarowego

5.1. Instrukcja alarmowa w przypadku powstania pożaru

- a) Każdy pracownik , który pierwszy zauważy pożar obowiązany jest natychmiast powiadomić o nim współpracowników oraz inne osoby , które w tej chwili znajdują się w strefie zagrożenia
- b) Należy powiadomić z każdego dowolnego źródła , w tym również z prywatnego telefonu komórkowego Straż Pożarną podając:
 - gdzie się pali (adres, nazwa obiektu)
 - co się pali
 - czy zagrożone jest życie ludzkie
 - numer telefonu z którego się dzwoni oraz swoje nazwisko (po odłożeniu słuchawki należy chwilę odczekać , by umożliwić ewentualne sprawdzenie wiarygodności zgłoszenia)
- c) Należy powiadomić z każdego dowolnego źródła , w tym również z prywatnego telefonu kierownika .
- d) Należy udzielić pomocy poszkodowanym.
- e) Należy przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym zachowując przy tym szczególną ostrożność
- f) Do czasu przybycia Straży Pożarnej , kierownictwo akcji ratowniczej obejmują w/w osoby zgodnie z hierarchią , które organizują akcję i rozdzielają zadania. Pozostali pracownicy zobowiązani są podporządkować się ich poleceniom.
- g) Podczas akcji należy zachować spokój i nie wpadać w panikę.

TELEFONY ALARMOWE

998 Państwowa Straż Pożarna

997 Policja

999 Pogotowie Ratunkowe

112 z telefonu komórkowego

opracował : inż. Janusz Jurkiewicz
86-014 Sicienko , ul Owocowa 2

17.12.2020

Informacja BIOZ

Zakres robót wraz z kolejnością ich realizacji:

**Przebudowa drogi powiatowej nr 1150C Zabartowo-Nakło
na odcinku ul. Olszewska w Nakle (km 21+870-22+390)**

Zakres robót:

- roboty pomiarowe , przygotowawcze, towarzyszące
- przebudowa istniejącej infrastruktury technicznej (*kolizje*)
- przebudowa nawierzchni ulicy
- roboty wykończeniowe
- wykonanie stałej organizacji ruchu

1. Wykaz rodzajów robót których specyfikę należy uwzględnić w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia :

1.1. Roboty wykonywane są bez wyłączania ruchu docelowego na terenie zabudowanym (ruch pieszy i kołowy) w pasie drogowym .

2 . Rodzaj i skala zagrożeń oraz miejsce i czas ich występowania .

2.1. Potknięcie, poślizgnięcie się i upadek na tym samym poziomie – nierówności terenu , namoknięty grunt – występuje na całej budowie przez cały okres wykonywania robót

2.2. Uderzenie i przygniecenie przez przemieszczane przedmioty – występuje na terenie placu budowy i zaplecza w czasie ręcznego i mechanicznego przemieszczania przedmiotów przez cały czas trwania budowy.

2.3. Uderzenie i przygniecenie przez przemieszczane materiały - występuje na terenie placu budowy i zaplecza w czasie ręcznego i mechanicznego przemieszczania przedmiotów przez cały czas trwania budowy.

2.4. Najechanie przez środki transportu – występuje podczas transportowania wszelkiego rodzaju materiałów , narzędzi i sprzętu jak również przy istniejącym ruchu drogowym – występuje w czasie całego okresu wykonywania robót.

2.5. Najechanie przez maszyny budowlane –wstępuje w czasie wykonywania robót ziemnych , wszystkich warstw konstrukcyjnych zużyciem ładowarek ,równiarek, walców ,ścianek – występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.6. Pochwycenie przez maszyny i urządzenia – występuje w czasie prac przy których używane są piły tarczowe i łańcuchowe , szlifierki - występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.7 . Uderzenie o nieruchome przedmioty – występuje na całym placu budowy i zapleczu w czasie całego okresu realizacji robót.

2.8. Obrażenie przez kontakt z przedmiotami ostrymi oraz szorstkimi – występuje teren placu budowy , zaplecza placu budowy oraz miejsca składowania materiałów , podczas prowadzenia robót rozbiórkowych w czasie całego okresu realizacji robót.

2.9. Obrażenia przez kontakt z przedmiotami będącymi w ruchu –elektronarzędzia oraz urządzenia znajdujące się na budowie - występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.10. Porażenie prądem elektrycznym - występuje w czasie całego okresu realizacji robót w czasie posługiwania się elektronarzędziami oraz w czasie obsługi urządzeń i maszyn napędzanych energią elektryczną

2.11. Obrażenia doznane wskutek rozerwania się tarczy – podczas wykonywania robót z użyciem tarcz do cięcia i do szlifowania występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

3 Sposób wydzielenia i oznakowania miejsc przewidywanych zagrożeń.

3.1. Wydzielane i oznakowywane będą następujące miejsca niebezpieczne:

3.1. Strefy niebezpieczne wynikające z pracy maszyn drogowych . Wyznaczony pracownik powinien obserwować pracę koparki, ładowarki, walca i zapobiegać wejściu do strefy pracowników i osób postronnych.

3.1.1. Pracujące maszyny i urządzenia .

3.1.1.1. Samochody samowyladowcze i skrzyniowe, równiarki, frezarki, walce oraz inny ciężki sprzęt używany na budowie powinien być wyposażony w automatyczne podawanie sygnałów dźwiękowych w czasie wykonywania manewru cofania. W przypadku braku możliwości automatycznego podawania sygnałów kierowca lub operator zobowiązany będzie do ręcznego podawania sygnałów. Ponadto w/w sprzęt wyposażony winien być w tzw. „koguty błyskowe”

3.1.2.Wydzielania i oznakowania miejsc prowadzenia robót budowlanych.

3.1.2.1. Oznakowanie i wydzielenie miejsc robót wykonywanych w obrębie pasa drogowego po którym odbywa się ruch wykonać **zgodnie z zatwierdzonym projektem tymczasowej organizacji ruchu .**

3.1.3 Sposób zabezpieczenia budowy przed dostępem osób nieupoważnionych

3.1.3.1. Zaplecza placu budowy oraz miejsca postojowe maszyn i pojazdów powinny być dozorowane a dozorujący zobowiązani będą do niedopuszczenia na teren dozorowany osób postronnych

3.1.3.2.Nadzór techniczny oraz brygadziści zobowiązani będą do zwracania uwagi na zbliżające się do miejsca wykonywania robót osoby postronne i informowanie ich o zakazie wstępu bezpośrednio do strefy robót. Wszystkie osoby realizujące roboty budowlane będą wyposażone w identyfikującą odzież ochronną i roboczą.

3.1.4. Sposób zabezpieczenia parku maszynowego podczas przerw w pracy i w nocy przed przypadkowym uruchomieniem przez osoby nieupoważnione

3.1.4.1. Operatorzy i kierowcy mają zakaz opuszczania kabiny w czasie pracy silnika.

3.1.4.2. W przypadku opuszczenia kabiny, kierowca lub operator zobowiązany jest do wyłączenia silnika, wyjęcia kluczyka ze stacyjki, pozostawienia drążka zmiany biegów w pozycji biegu wstecznego lub pierwszego, zamknięcia kabiny oraz podłożenia klinów pod koła w przypadku pozostawienia maszyny lub pojazdu na dużym spadku.

3.1.4.3 Po zakończeniu pracy maszyny i pojazdy parkować w wyznaczonych miejscach na zapleczech placów budów lub na placach budów. Kabiny maszyn i pojazdów należy zamykać na zamki lub kłódki, a teren parkowania dozorować.

3.1.4.4. Teren parkowania maszyn i pojazdów powinien być oświetlony w godzinach nocnych światłem elektrycznym.

3.1.5. Sposób zabezpieczenia urządzeń elektrycznych.

3.1.5.1. Instalacja elektryczna na zapleczech placów budów i placach budów powinna być zabezpieczona wyłącznikami różnicowo-prądowymi.

3.1.5.2 Wszystkie elementy urządzeń elektrycznych znajdujące się pod napięciem zabezpieczyć osłonami

4. Instruktaż pracowników

4.1. Szkolenie wstępne stanowiskowe – instruktaż stanowiskowy – prowadzi bezpośredni przełożony pracownika lub osoba przez niego upoważniona przed podjęciem pracy każdego nowo zatrudnionego na danym stanowisku lub zmieniającego rodzaj wykonywanej pracy. W ramach instruktażu szkolony jest także zapoznawany z ryzykiem zawodowym dla danego stanowiska pracy. Pracownik zatrudniony na kilku stanowiskach pracy przechodzi instruktaż stanowiskowy obowiązujący na każdym z tych stanowisk. Czynności te są potwierdzane zaświadczeniami przechowywanymi w aktach osobowych pracownika.

4.2. Uwzględnienie w trakcie szkolenia wstępnego zasad obowiązujących przy realizacji robót szczególnie niebezpiecznych i mających wpływ na środowisko wszelkie prace z udziałem maszyn których w czasie awarii może nastąpić wyciek oleju lub innej niebezpiecznej dla środowiska substancji.

4.3 Określenia zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia dla ludzi i środowiska (awarie , katastrofy)

4.3.1. Postępowanie na wypadek wycieku oleju wskutek awarii maszyny.

Każdy pracownik w przypadku zauważenia wycieku oleju z urządzeń technicznych używanych do transportu materiałów oraz do wykonywania robót zobowiązany jest do :

- optycznego ustalenia rozmiarów wycieku
- ustalenia potencjalnych zagrożeń dla środowiska
- zgłoszenie awarii bezpośredniemu przełożonemu i kierownikowi budowy.

Jeżeli wyciek oleju nie stwarza zagrożenia należy to miejsce gdzie wystąpił wyciek posypać absorbentem - środkiem chemicznym znajdującym się na terenie zaplecza budowy.

W wyjątkowych sytuacjach , gdy absorbent nie jest dostępny może go zastąpić inna substancja np. piasek, trociny.

Po wykonaniu tej czynności należy przystąpić do usunięcia przyczyny wycieku. Jeżeli pracownik (kierowca ,operator) nie jest w stanie sam usunąć tej przyczyny jest zobowiązany powiadomisz telefoniczne o tym zdarzeniu Kierownika Budowy a w przypadku nieobecności jego zastępców. W celu powiadomienia należy skorzystać z każdego dostępnego źródła powiadamiania w tym również z prywatnego telefonu komórkowego..

Osoby powiadomione o zdarzeniu wysyłają na miejsce awarii zespół mechaników w celu usunięcia przyczyn wycieku.

Materiał absorbujący wymieszany z olejem należy zebrać do foliowego worka a następnie dostarczyć na teren bazy do magazynu tymczasowego składowania odpadów niebezpiecznych.

Pracownik (kierowca , operator) zobowiązany jest powiadomić Kierownika Budowy o usunięciu awarii. Jeżeli rozmiar wycieku spowodował skażenie cieków wodnych , gruntu , przedostał się do kanalizacji lub istnieje realne prawdopodobieństwo istnienia takiej możliwości , pracownik (kierowca , operator) zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić najbliższą jednostkę **Państwowej Straży Pożarnej – tel. 998** z podaniem miejsca zdarzenia ,rodzajem substancji i przypuszczalną ilością wycieku.

4.3.2. Postępowanie na wypadek zaistnienia katastrofy budowlanej

Katastrofą budowlaną – jest niezamierzone , gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części , a także konstrukcyjnych elementów rusztowań , elementów urządzeń formujących , ścianek szczelnych i obudowy wykopów

W razie zaistnienia katastrofy budowlanej każdy pracownik jest zobowiązany:

- udzielić pomocy poszkodowanym
- powiadomić osobiście lub z każdego dostępnego źródła powiadamiania w tym również z prywatnego telefonu komórkowego kierownika budowy a w przypadku nieobecności jego zastępcę.

Kierownik budowy zobowiązany jest:

- przeciwdziałać rozszerzeniu się skutków katastrofy
- zabezpieczyć miejsce katastrofy przed zmianami uniemożliwiającymi prowadzenie postępowania wyjaśniającego (nie stosuje się do czynności mających na celu ratowanie życia lub zabezpieczenie przed rozszerzaniem się skutków katastrofy)
- niezwłocznie powiadomić o katastrofie:
 - dyрекcję
 - właściwy organ (Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego)
 - właściwego miejscowego prokuratora
 - inwestora, inspektora nadzoru inwestorskiego, projektanta obiektu budowlanego

4.4. Określenie konieczności oraz zasad stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej zabezpieczających przed skutkami zagrożeń

- kamizelki ostrzegawcze – należy używać przez cały czas pracy na budowie celem lepszej widoczności pracownika przez operatorów obsługujących wszelkiego rodzaju maszyny i sprzęt.
- konieczność używania innych ochron osobistych będą określali kierownicy bezpośrednio na budowie przed przystąpieniem do wykonania robót , przy których stwierdzono konieczność ich użycia.
- Środki ochrony osobistej powinny zabezpieczać pracowników przed urazami mechanicznymi spowodowanymi odpryskami rozbieranych części nawierzchni i oparzeniami przy stosowaniu mas bitumicznych

4.5. Określenie zasad bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi.

Obowiązek organizowania ,przygotowania i kierowania pracami w sposób bezpieczny , zabezpieczając przed wypadkami , zgodnie z obowiązującymi przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy spoczywa na kierowniku budowy, kierowniku robót lub majstrze. Aktualnie nadzorujący robotami na czas swojej nieobecności powinien wyznaczyć zastępcę. Każdemu pracownikowi nadzoru technicznego powinny być znane adresy i numery telefonów najbliższego punktu lekarskiego, najbliższej straży pożarnej i posterunku policji. Kierownik robót odpowiedzialny jest do przestrzegania wszelkich zasad bezpiecznego wykonania tych prac.

5. Instruktaż bezpieczeństwa pożarowego

5.1. Instrukcja alarmowa w przypadku powstania pożaru

- a) Każdy pracownik , który pierwszy zauważy pożar obowiązany jest natychmiast powiadomić o nim współpracowników oraz inne osoby , które w tej chwili znajdują się w strefie zagrożenia
- b) Należy powiadomić z każdego dowolnego źródła , w tym również z prywatnego telefonu komórkowego Straż Pożarną podając:
 - gdzie się pali (adres, nazwa obiektu)
 - co się pali
 - czy zagrożone jest życie ludzkie
 - numer telefonu z którego się dzwoni oraz swoje nazwisko (po odłożeniu słuchawki należy chwilę odczekać , by umożliwić ewentualne sprawdzenie wiarygodności zgłoszenia)
- c) Należy powiadomić z każdego dowolnego źródła , w tym również z prywatnego telefonu kierownika .
- d) Należy udzielić pomocy poszkodowanym.
- e) Należy przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym zachowując przy tym szczególną ostrożność
- f) Do czasu przybycia Straży Pożarnej , kierownictwo akcji ratowniczej obejmują w/w osoby zgodnie z hierarchią , które organizują akcję i rozdzielają zadania. Pozostali pracownicy zobowiązani są podporządkować się ich poleceniom.
- g) Podczas akcji należy zachować spokój i nie wpadać w panikę.

TELEFONY ALARMOWE

998 Państwowa Straż Pożarna

997 Policja

999 Pogotowie Ratunkowe

112 z telefonu komórkowego

opracował : inż. Janusz Jurkiewicz
86-014 Sicienko , ul Owocowa 2

17.12.2020

Informacja BIOZ

Zakres robót wraz z kolejnością ich realizacji:

**Przebudowa drogi powiatowej nr 1150C Zabartowo-Nakło
na odcinku ul. Olszewska w Nakle (km 21+870-22+390)**

Zakres robót:

- roboty pomiarowe , przygotowawcze, towarzyszące
- przebudowa istniejącej infrastruktury technicznej (*kolizje*)
- przebudowa nawierzchni ulicy
- roboty wykończeniowe
- wykonanie stałej organizacji ruchu

1. Wykaz rodzajów robót których specyfikę należy uwzględnić w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia :

1.1. Roboty wykonywane są bez wyłączania ruchu docelowego na terenie zabudowanym (ruch pieszy i kołowy) w pasie drogowym .

2 . Rodzaj i skala zagrożeń oraz miejsce i czas ich występowania .

2.1. Potknięcie, poślizgnięcie się i upadek na tym samym poziomie – nierówności terenu , namoknięty grunt – występuje na całej budowie przez cały okres wykonywania robót

2.2. Uderzenie i przygniecenie przez przemieszczane przedmioty – występuje na terenie placu budowy i zaplecza w czasie ręcznego i mechanicznego przemieszczania przedmiotów przez cały czas trwania budowy.

2.3. Uderzenie i przygniecenie przez przemieszczane materiały - występuje na terenie placu budowy i zaplecza w czasie ręcznego i mechanicznego przemieszczania przedmiotów przez cały czas trwania budowy.

2.4. Najechanie przez środki transportu – występuje podczas transportowania wszelkiego rodzaju materiałów , narzędzi i sprzętu jak również przy istniejącym ruchu drogowym – występuje w czasie całego okresu wykonywania robót.

2.5. Najechanie przez maszyny budowlane –wstępuje w czasie wykonywania robót ziemnych , wszystkich warstw konstrukcyjnych zużyciem ładowarek ,równiarek, walców ,ścianek – występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.6. Pochwycenie przez maszyny i urządzenia – występuje w czasie prac przy których używane są piły tarczowe i łańcuchowe , szlifierki - występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.7 . Uderzenie o nieruchome przedmioty – występuje na całym placu budowy i zapleczu w czasie całego okresu realizacji robót.

2.8. Obrażenie przez kontakt z przedmiotami ostrymi oraz szorstkimi – występuje teren placu budowy , zaplecza placu budowy oraz miejsca składowania materiałów , podczas prowadzenia robót rozbiórkowych w czasie całego okresu realizacji robót.

2.9. Obrażenia przez kontakt z przedmiotami będącymi w ruchu –elektronarzędzia oraz urządzenia znajdujące się na budowie - występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.10. Porażenie prądem elektrycznym - występuje w czasie całego okresu realizacji robót w czasie posługiwania się elektronarzędziami oraz w czasie obsługi urządzeń i maszyn napędzanych energią elektryczną

2.11. Obrażenia doznane wskutek rozerwania się tarczy – podczas wykonywania robót z użyciem tarcz do cięcia i do szlifowania występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

3 Sposób wydzielenia i oznakowania miejsc przewidywanych zagrożeń.

3.1. Wydzielane i oznakowywane będą następujące miejsca niebezpieczne:

3.1. Strefy niebezpieczne wynikające z pracy maszyn drogowych . Wyznaczony pracownik powinien obserwować pracę koparki, ładowarki, walca i zapobiegać wejściu do strefy pracowników i osób postronnych.

3.1.1. Pracujące maszyny i urządzenia .

3.1.1.1. Samochody samowyladowcze i skrzyniowe, równiarki, frezarki, walce oraz inny ciężki sprzęt używany na budowie powinien być wyposażony w automatyczne podawanie sygnałów dźwiękowych w czasie wykonywania manewru cofania. W przypadku braku możliwości automatycznego podawania sygnałów kierowca lub operator zobowiązany będzie do ręcznego podawania sygnałów. Ponadto w/w sprzęt wyposażony winien być w tzw. „koguty błyskowe”

3.1.2.Wydzielania i oznakowania miejsc prowadzenia robót budowlanych.

3.1.2.1. Oznakowanie i wydzielenie miejsc robót wykonywanych w obrębie pasa drogowego po którym odbywa się ruch wykonać **zgodnie z zatwierdzonym projektem tymczasowej organizacji ruchu .**

3.1.3 Sposób zabezpieczenia budowy przed dostępem osób nieupoważnionych

3.1.3.1. Zaplecza placu budowy oraz miejsca postojowe maszyn i pojazdów powinny być dozorowane a dozorujący zobowiązani będą do niedopuszczenia na teren dozorowany osób postronnych

3.1.3.2.Nadzór techniczny oraz brygadziści zobowiązani będą do zwracania uwagi na zbliżające się do miejsca wykonywania robót osoby postronne i informowanie ich o zakazie wstępu bezpośrednio do strefy robót. Wszystkie osoby realizujące roboty budowlane będą wyposażone w identyfikującą odzież ochronną i roboczą.

3.1.4. Sposób zabezpieczenia parku maszynowego podczas przerw w pracy i w nocy przed przypadkowym uruchomieniem przez osoby nieupoważnione

3.1.4.1. Operatorzy i kierowcy mają zakaz opuszczania kabiny w czasie pracy silnika.

3.1.4.2. W przypadku opuszczenia kabiny, kierowca lub operator zobowiązany jest do wyłączenia silnika, wyjęcia kluczyka ze stacyjki, pozostawienia drążka zmiany biegów w pozycji biegu wstecznego lub pierwszego, zamknięcia kabiny oraz podłożenia klinów pod koła w przypadku pozostawienia maszyny lub pojazdu na dużym spadku.

3.1.4.3 Po zakończeniu pracy maszyny i pojazdy parkować w wyznaczonych miejscach na zapleczech placów budów lub na placach budów. Kabiny maszyn i pojazdów należy zamykać na zamki lub kłódki, a teren parkowania dozorować.

3.1.4.4. Teren parkowania maszyn i pojazdów powinien być oświetlony w godzinach nocnych światłem elektrycznym.

3.1.5. Sposób zabezpieczenia urządzeń elektrycznych.

3.1.5.1. Instalacja elektryczna na zapleczech placów budów i placach budów powinna być zabezpieczona wyłącznikami różnicowo-prądowymi.

3.1.5.2 Wszystkie elementy urządzeń elektrycznych znajdujące się pod napięciem zabezpieczyć osłonami

4. Instruktaż pracowników

4.1. Szkolenie wstępne stanowiskowe – instruktaż stanowiskowy – prowadzi bezpośredni przełożony pracownika lub osoba przez niego upoważniona przed podjęciem pracy każdego nowo zatrudnionego na danym stanowisku lub zmieniającego rodzaj wykonywanej pracy. W ramach instruktażu szkolony jest także zapoznawany z ryzykiem zawodowym dla danego stanowiska pracy. Pracownik zatrudniony na kilku stanowiskach pracy przechodzi instruktaż stanowiskowy obowiązujący na każdym z tych stanowisk. Czynności te są potwierdzane zaświadczeniami przechowywanymi w aktach osobowych pracownika.

4.2. Uwzględnienie w trakcie szkolenia wstępnego zasad obowiązujących przy realizacji robót szczególnie niebezpiecznych i mających wpływ na środowisko wszelkie prace z udziałem maszyn których w czasie awarii może nastąpić wyciek oleju lub innej niebezpiecznej dla środowiska substancji.

4.3 Określenia zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia dla ludzi i środowiska (awarie , katastrofy)

4.3.1. Postępowanie na wypadek wycieku oleju wskutek awarii maszyny.

Każdy pracownik w przypadku zauważenia wycieku oleju z urządzeń technicznych używanych do transportu materiałów oraz do wykonywania robót zobowiązany jest do :

- optycznego ustalenia rozmiarów wycieku
- ustalenia potencjalnych zagrożeń dla środowiska
- zgłoszenie awarii bezpośredniemu przełożonemu i kierownikowi budowy.

Jeżeli wyciek oleju nie stwarza zagrożenia należy to miejsce gdzie wystąpił wyciek posypać absorbentem - środkiem chemicznym znajdującym się na terenie zaplecza budowy.

W wyjątkowych sytuacjach , gdy absorbent nie jest dostępny może go zastąpić inna substancja np. piasek, trociny.

Po wykonaniu tej czynności należy przystąpić do usunięcia przyczyny wycieku. Jeżeli pracownik (kierowca ,operator) nie jest w stanie sam usunąć tej przyczyny jest zobowiązany powiadomisz telefoniczne o tym zdarzeniu Kierownika Budowy a w przypadku nieobecności jego zastępców. W celu powiadomienia należy skorzystać z każdego dostępnego źródła powiadamiania w tym również z prywatnego telefonu komórkowego..

Osoby powiadomione o zdarzeniu wysyłają na miejsce awarii zespół mechaników w celu usunięcia przyczyn wycieku.

Materiał absorbujący wymieszany z olejem należy zebrać do foliowego worka a następnie dostarczyć na teren bazy do magazynu tymczasowego składowania odpadów niebezpiecznych.

Pracownik (kierowca , operator) zobowiązany jest powiadomić Kierownika Budowy o usunięciu awarii. Jeżeli rozmiar wycieku spowodował skażenie cieków wodnych , gruntu , przedostał się do kanalizacji lub istnieje realne prawdopodobieństwo istnienia takiej możliwości , pracownik (kierowca , operator) zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić najbliższą jednostkę **Państwowej Straży Pożarnej – tel. 998** z podaniem miejsca zdarzenia ,rodzajem substancji i przypuszczalną ilością wycieku.

4.3.2. Postępowanie na wypadek zaistnienia katastrofy budowlanej

Katastrofą budowlaną – jest niezamierzone , gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części , a także konstrukcyjnych elementów rusztowań , elementów urządzeń formujących , ścianek szczelnych i obudowy wykopów

W razie zaistnienia katastrofy budowlanej każdy pracownik jest zobowiązany:

- udzielić pomocy poszkodowanym
- powiadomić osobiście lub z każdego dostępnego źródła powiadamiania w tym również z prywatnego telefonu komórkowego kierownika budowy a w przypadku nieobecności jego zastępcę.

Kierownik budowy zobowiązany jest:

- przeciwdziałać rozszerzeniu się skutków katastrofy
- zabezpieczyć miejsce katastrofy przed zmianami uniemożliwiającymi prowadzenie postępowania wyjaśniającego (nie stosuje się do czynności mających na celu ratowanie życia lub zabezpieczenie przed rozszerzaniem się skutków katastrofy)
- niezwłocznie powiadomić o katastrofie:
 - dyрекcję
 - właściwy organ (Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego)
 - właściwego miejscowego prokuratora
 - inwestora, inspektora nadzoru inwestorskiego, projektanta obiektu budowlanego

4.4. Określenie konieczności oraz zasad stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej zabezpieczających przed skutkami zagrożeń

- kamizelki ostrzegawcze – należy używać przez cały czas pracy na budowie celem lepszej widoczności pracownika przez operatorów obsługujących wszelkiego rodzaju maszyny i sprzęt.
- konieczność używania innych ochron osobistych będą określali kierownicy bezpośrednio na budowie przed przystąpieniem do wykonania robót , przy których stwierdzono konieczność ich użycia.
- Środki ochrony osobistej powinny zabezpieczać pracowników przed urazami mechanicznymi spowodowanymi odpryskami rozbieranych części nawierzchni i oparzeniami przy stosowaniu mas bitumicznych

4.5. Określenie zasad bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi.

Obowiązek organizowania ,przygotowania i kierowania pracami w sposób bezpieczny , zabezpieczając przed wypadkami , zgodnie z obowiązującymi przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy spoczywa na kierowniku budowy, kierowniku robót lub majstrze. Aktualnie nadzorujący robotami na czas swojej nieobecności powinien wyznaczyć zastępcę.

Każdemu pracownikowi nadzoru technicznego powinny być znane adresy i numery telefonów najbliższego punktu lekarskiego, najbliższej straży pożarnej i posterunku policji.

Kierownik robót odpowiedzialny jest do przestrzegania wszelkich zasad bezpiecznego wykonania tych prac.

5. Instruktaż bezpieczeństwa pożarowego

5.1. Instrukcja alarmowa w przypadku powstania pożaru

- a) Każdy pracownik , który pierwszy zauważy pożar obowiązany jest natychmiast powiadomić o nim współpracowników oraz inne osoby , które w tej chwili znajdują się w strefie zagrożenia
- b) Należy powiadomić z każdego dowolnego źródła , w tym również z prywatnego telefonu komórkowego Straż Pożarną podając:
 - gdzie się pali (adres, nazwa obiektu)
 - co się pali
 - czy zagrożone jest życie ludzkie
 - numer telefonu z którego się dzwoni oraz swoje nazwisko (po odłożeniu słuchawki należy chwilę odczekać , by umożliwić ewentualne sprawdzenie wiarygodności zgłoszenia)
- c) Należy powiadomić z każdego dowolnego źródła , w tym również z prywatnego telefonu kierownika .
- d) Należy udzielić pomocy poszkodowanym.
- e) Należy przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym zachowując przy tym szczególną ostrożność
- f) Do czasu przybycia Straży Pożarnej , kierownictwo akcji ratowniczej obejmują w/w osoby zgodnie z hierarchią , które organizują akcję i rozdzielają zadania. Pozostali pracownicy zobowiązani są podporządkować się ich poleceniom.
- g) Podczas akcji należy zachować spokój i nie wpadać w panikę.

TELEFONY ALARMOWE

998 Państwowa Straż Pożarna

997 Policja

999 Pogotowie Ratunkowe

112 z telefonu komórkowego

opracował : inż. Janusz Jurkiewicz
86-014 Sicienko , ul Owocowa 2

17.12.2020

Informacja BIOZ

Zakres robót wraz z kolejnością ich realizacji:

**Przebudowa drogi powiatowej nr 1150C Zabartowo-Nakło
na odcinku ul. Olszewska w Nakle (km 21+870-22+390)**

Zakres robót:

- roboty pomiarowe , przygotowawcze, towarzyszące
- przebudowa istniejącej infrastruktury technicznej (*kolizje*)
- przebudowa nawierzchni ulicy
- roboty wykończeniowe
- wykonanie stałej organizacji ruchu

1. Wykaz rodzajów robót których specyfikę należy uwzględnić w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia :

1.1. Roboty wykonywane są bez wyłączania ruchu docelowego na terenie zabudowanym (ruch pieszy i kołowy) w pasie drogowym .

2 . Rodzaj i skala zagrożeń oraz miejsce i czas ich występowania .

2.1. Potknięcie, poślizgnięcie się i upadek na tym samym poziomie – nierówności terenu , namoknięty grunt – występuje na całej budowie przez cały okres wykonywania robót

2.2. Uderzenie i przygniecenie przez przemieszczane przedmioty – występuje na terenie placu budowy i zaplecza w czasie ręcznego i mechanicznego przemieszczania przedmiotów przez cały czas trwania budowy.

2.3. Uderzenie i przygniecenie przez przemieszczane materiały - występuje na terenie placu budowy i zaplecza w czasie ręcznego i mechanicznego przemieszczania przedmiotów przez cały czas trwania budowy.

2.4. Najeżdżanie przez środki transportu – występuje podczas transportowania wszelkiego rodzaju materiałów , narzędzi i sprzętu jak również przy istniejącym ruchu drogowym – występuje w czasie całego okresu wykonywania robót.

2.5. Najeżdżanie przez maszyny budowlane –wstępuje w czasie wykonywania robót ziemnych , wszystkich warstw konstrukcyjnych zużyciem ładowarek ,równiarek, walców ,ścianek – występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.6. Pochwycenie przez maszyny i urządzenia – występuje w czasie prac przy których używane są piły tarczowe i łańcuchowe , szlifierki - występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.7 . Uderzenie o nieruchome przedmioty – występuje na całym placu budowy i zapleczu w czasie całego okresu realizacji robót.

2.8. Obrażenie przez kontakt z przedmiotami ostrymi oraz szorstkimi – występuje teren placu budowy , zaplecza placu budowy oraz miejsca składowania materiałów , podczas prowadzenia robót rozbiórkowych w czasie całego okresu realizacji robót.

2.9. Obrażenia przez kontakt z przedmiotami będącymi w ruchu –elektronarzędzia oraz urządzenia znajdujące się na budowie - występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.10. Porażenie prądem elektrycznym - występuje w czasie całego okresu realizacji robót w czasie posługiwania się elektronarzędziami oraz w czasie obsługi urządzeń i maszyn napędzanych energią elektryczną

2.11. Obrażenia doznane wskutek rozerwania się tarczy – podczas wykonywania robót z użyciem tarcz do cięcia i do szlifowania występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

3 Sposób wydzielenia i oznakowania miejsc przewidywanych zagrożeń.

3.1. Wydzielane i oznakowywane będą następujące miejsca niebezpieczne:

3.1. Strefy niebezpieczne wynikające z pracy maszyn drogowych . Wyznaczony pracownik powinien obserwować pracę koparki, ładowarki, walca i zapobiegać wejściu do strefy pracowników i osób postronnych.

3.1.1. Pracujące maszyny i urządzenia .

3.1.1.1. Samochody samowyladowcze i skrzyniowe, równiarki, frezarki, walce oraz inny ciężki sprzęt używany na budowie powinien być wyposażony w automatyczne podawanie sygnałów dźwiękowych w czasie wykonywania manewru cofania. W przypadku braku możliwości automatycznego podawania sygnałów kierowca lub operator zobowiązany będzie do ręcznego podawania sygnałów. Ponadto w/w sprzęt wyposażony winien być w tzw. „koguty błyskowe”

3.1.2.Wydzielania i oznakowania miejsc prowadzenia robót budowlanych.

3.1.2.1. Oznakowanie i wydzielenie miejsc robót wykonywanych w obrębie pasa drogowego po którym odbywa się ruch wykonać **zgodnie z zatwierdzonym projektem tymczasowej organizacji ruchu .**

3.1.3 Sposób zabezpieczenia budowy przed dostępem osób nieupoważnionych

3.1.3.1. Zaplecza placu budowy oraz miejsca postojowe maszyn i pojazdów powinny być dozorowane a dozorujący zobowiązani będą do niedopuszczenia na teren dozorowany osób postronnych

3.1.3.2.Nadzór techniczny oraz brygadziści zobowiązani będą do zwracania uwagi na zbliżające się do miejsca wykonywania robót osoby postronne i informowanie ich o zakazie wstępu bezpośrednio do strefy robót. Wszystkie osoby realizujące roboty budowlane będą wyposażone w identyfikującą odzież ochronną i roboczą.

3.1.4. Sposób zabezpieczenia parku maszynowego podczas przerw w pracy i w nocy przed przypadkowym uruchomieniem przez osoby nieupoważnione

3.1.4.1. Operatorzy i kierowcy mają zakaz opuszczania kabiny w czasie pracy silnika.

3.1.4.2. W przypadku opuszczenia kabiny, kierowca lub operator zobowiązany jest do wyłączenia silnika, wyjęcia kluczyka ze stacyjki, pozostawienia drążka zmiany biegów w pozycji biegu wstecznego lub pierwszego, zamknięcia kabiny oraz podłożenia klinów pod koła w przypadku pozostawienia maszyny lub pojazdu na dużym spadku.

3.1.4.3 Po zakończeniu pracy maszyny i pojazdy parkować w wyznaczonych miejscach na zapleczech placów budów lub na placach budów. Kabiny maszyn i pojazdów należy zamykać na zamki lub kłódki, a teren parkowania dozorować.

3.1.4.4. Teren parkowania maszyn i pojazdów powinien być oświetlony w godzinach nocnych światłem elektrycznym.

3.1.5. Sposób zabezpieczenia urządzeń elektrycznych.

3.1.5.1. Instalacja elektryczna na zapleczech placów budów i placach budów powinna być zabezpieczona wyłącznikami różnicowo-prądowymi.

3.1.5.2 Wszystkie elementy urządzeń elektrycznych znajdujące się pod napięciem zabezpieczyć osłonami

4. Instruktaż pracowników

4.1. Szkolenie wstępne stanowiskowe – instruktaż stanowiskowy – prowadzi bezpośredni przełożony pracownika lub osoba przez niego upoważniona przed podjęciem pracy każdego nowo zatrudnionego na danym stanowisku lub zmieniającego rodzaj wykonywanej pracy. W ramach instruktażu szkolony jest także zapoznawany z ryzykiem zawodowym dla danego stanowiska pracy. Pracownik zatrudniony na kilku stanowiskach pracy przechodzi instruktaż stanowiskowy obowiązujący na każdym z tych stanowisk. Czynności te są potwierdzane zaświadczeniami przechowywanymi w aktach osobowych pracownika.

4.2. Uwzględnienie w trakcie szkolenia wstępnego zasad obowiązujących przy realizacji robót szczególnie niebezpiecznych i mających wpływ na środowisko wszelkie prace z udziałem maszyn których w czasie awarii może nastąpić wyciek oleju lub innej niebezpiecznej dla środowiska substancji.

4.3 Określenia zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia dla ludzi i środowiska (awarie , katastrofy)

4.3.1. Postępowanie na wypadek wycieku oleju wskutek awarii maszyny.

Każdy pracownik w przypadku zauważenia wycieku oleju z urządzeń technicznych używanych do transportu materiałów oraz do wykonywania robót zobowiązany jest do :

- optycznego ustalenia rozmiarów wycieku
- ustalenia potencjalnych zagrożeń dla środowiska
- zgłoszenie awarii bezpośredniemu przełożonemu i kierownikowi budowy.

Jeżeli wyciek oleju nie stwarza zagrożenia należy to miejsce gdzie wystąpił wyciek posypać absorbentem - środkiem chemicznym znajdującym się na terenie zaplecza budowy.

W wyjątkowych sytuacjach , gdy absorbent nie jest dostępny może go zastąpić inna substancja np. piasek, trociny.

Po wykonaniu tej czynności należy przystąpić do usunięcia przyczyny wycieku. Jeżeli pracownik (kierowca ,operator) nie jest w stanie sam usunąć tej przyczyny jest zobowiązany powiadomić telefonicznie o tym zdarzeniu Kierownika Budowy a w przypadku nieobecności jego zastępców. W celu powiadomienia należy skorzystać z każdego dostępnego źródła powiadamiania w tym również z prywatnego telefonu komórkowego..

Osoby powiadomione o zdarzeniu wysyłają na miejsce awarii zespół mechaników w celu usunięcia przyczyn wycieku.

Materiał absorbujący wymieszany z olejem należy zebrać do foliowego worka a następnie dostarczyć na teren bazy do magazynu tymczasowego składowania odpadów niebezpiecznych.

Pracownik (kierowca , operator) zobowiązany jest powiadomić Kierownika Budowy o usunięciu awarii. Jeżeli rozmiar wycieku spowodował skażenie cieków wodnych , gruntu , przedostał się do kanalizacji lub istnieje realne prawdopodobieństwo istnienia takiej możliwości , pracownik (kierowca , operator) zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić najbliższą jednostkę **Państwowej Straży Pożarnej – tel. 998** z podaniem miejsca zdarzenia ,rodzajem substancji i przypuszczalną ilością wycieku.

4.3.2. Postępowanie na wypadek zaistnienia katastrofy budowlanej

Katastrofą budowlaną – jest niezamierzone , gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części , a także konstrukcyjnych elementów rusztowań , elementów urządzeń formujących , ścianek szczelnych i obudowy wykopów

W razie zaistnienia katastrofy budowlanej każdy pracownik jest zobowiązany:

- udzielić pomocy poszkodowanym
- powiadomić osobiście lub z każdego dostępnego źródła powiadamiania w tym również z prywatnego telefonu komórkowego kierownika budowy a w przypadku nieobecności jego zastępcę.

Kierownik budowy zobowiązany jest:

- przeciwdziałać rozszerzeniu się skutków katastrofy
- zabezpieczyć miejsce katastrofy przed zmianami uniemożliwiającymi prowadzenie postępowania wyjaśniającego (nie stosuje się do czynności mających na celu ratowanie życia lub zabezpieczenie przed rozszerzaniem się skutków katastrofy)
- niezwłocznie powiadomić o katastrofie:
 - dyрекcję
 - właściwy organ (Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego)
 - właściwego miejscowego prokuratora
 - inwestora, inspektora nadzoru inwestorskiego, projektanta obiektu budowlanego

4.4. Określenie konieczności oraz zasad stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej zabezpieczających przed skutkami zagrożeń

- kamizelki ostrzegawcze – należy używać przez cały czas pracy na budowie celem lepszej widoczności pracownika przez operatorów obsługujących wszelkiego rodzaju maszyny i sprzęt.
- konieczność używania innych ochron osobistych będą określali kierownicy bezpośrednio na budowie przed przystąpieniem do wykonania robót , przy których stwierdzono konieczność ich użycia.
- Środki ochrony osobistej powinny zabezpieczać pracowników przed urazami mechanicznymi spowodowanymi odpryskami rozbieranych części nawierzchni i oparzeniami przy stosowaniu mas bitumicznych

4.5. Określenie zasad bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi.

Obowiązek organizowania ,przygotowania i kierowania pracami w sposób bezpieczny , zabezpieczając przed wypadkami , zgodnie z obowiązującymi przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy spoczywa na kierowniku budowy, kierowniku robót lub majstrze. Aktualnie nadzorujący robotami na czas swojej nieobecności powinien wyznaczyć zastępcę. Każdemu pracownikowi nadzoru technicznego powinny być znane adresy i numery telefonów najbliższego punktu lekarskiego, najbliższej straży pożarnej i posterunku policji. Kierownik robót odpowiedzialny jest do przestrzegania wszelkich zasad bezpiecznego wykonania tych prac.

5. Instruktaż bezpieczeństwa pożarowego

5.1. Instrukcja alarmowa w przypadku powstania pożaru

- a) Każdy pracownik , który pierwszy zauważy pożar obowiązany jest natychmiast powiadomić o nim współpracowników oraz inne osoby , które w tej chwili znajdują się w strefie zagrożenia
- b) Należy powiadomić z każdego dowolnego źródła , w tym również z prywatnego telefonu komórkowego Straż Pożarną podając:
 - gdzie się pali (adres, nazwa obiektu)
 - co się pali
 - czy zagrożone jest życie ludzkie
 - numer telefonu z którego się dzwoni oraz swoje nazwisko (po odłożeniu słuchawki należy chwilę odczekać , by umożliwić ewentualne sprawdzenie wiarygodności zgłoszenia)
- c) Należy powiadomić z każdego dowolnego źródła , w tym również z prywatnego telefonu kierownika .
- d) Należy udzielić pomocy poszkodowanym.
- e) Należy przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym zachowując przy tym szczególną ostrożność
- f) Do czasu przybycia Straży Pożarnej , kierownictwo akcji ratowniczej obejmują w/w osoby zgodnie z hierarchią , które organizują akcję i rozdzielają zadania. Pozostali pracownicy zobowiązani są podporządkować się ich poleceniom.
- g) Podczas akcji należy zachować spokój i nie wpadać w panikę.

TELEFONY ALARMOWE

998 Państwowa Straż Pożarna

997 Policja

999 Pogotowie Ratunkowe

112 z telefonu komórkowego

opracował : inż. Janusz Jurkiewicz
86-014 Sicienko , ul Owocowa 2

17.12.2020

Informacja BIOZ

Zakres robót wraz z kolejnością ich realizacji:

**Przebudowa drogi powiatowej nr 1150C Zabartowo-Nakło
na odcinku ul. Olszewska w Nakle (km 21+870-22+390)**

Zakres robót:

- roboty pomiarowe , przygotowawcze, towarzyszące
- przebudowa istniejącej infrastruktury technicznej (*kolizje*)
- przebudowa nawierzchni ulicy
- roboty wykończeniowe
- wykonanie stałej organizacji ruchu

1. Wykaz rodzajów robót których specyfikę należy uwzględnić w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia :

1.1. Roboty wykonywane są bez wyłączania ruchu docelowego na terenie zabudowanym (ruch pieszy i kołowy) w pasie drogowym .

2 . Rodzaj i skala zagrożeń oraz miejsce i czas ich występowania .

2.1. Potknięcie, poślizgnięcie się i upadek na tym samym poziomie – nierówności terenu , namoknięty grunt – występuje na całej budowie przez cały okres wykonywania robót

2.2. Uderzenie i przygniecenie przez przemieszczane przedmioty – występuje na terenie placu budowy i zaplecza w czasie ręcznego i mechanicznego przemieszczania przedmiotów przez cały czas trwania budowy.

2.3. Uderzenie i przygniecenie przez przemieszczane materiały - występuje na terenie placu budowy i zaplecza w czasie ręcznego i mechanicznego przemieszczania przedmiotów przez cały czas trwania budowy.

2.4. Najechanie przez środki transportu – występuje podczas transportowania wszelkiego rodzaju materiałów , narzędzi i sprzętu jak również przy istniejącym ruchu drogowym – występuje w czasie całego okresu wykonywania robót.

2.5. Najechanie przez maszyny budowlane –wstępuje w czasie wykonywania robót ziemnych , wszystkich warstw konstrukcyjnych zużyciem ładowarek ,równiarek, walców ,ścianek – występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.6. Pochwycenie przez maszyny i urządzenia – występuje w czasie prac przy których używane są piły tarczowe i łańcuchowe , szlifierki - występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.7 . Uderzenie o nieruchome przedmioty – występuje na całym placu budowy i zapleczu w czasie całego okresu realizacji robót.

2.8. Obrażenie przez kontakt z przedmiotami ostrymi oraz szorstkimi – występuje teren placu budowy , zaplecza placu budowy oraz miejsca składowania materiałów , podczas prowadzenia robót rozbiórkowych w czasie całego okresu realizacji robót.

2.9. Obrażenia przez kontakt z przedmiotami będącymi w ruchu –elektronarzędzia oraz urządzenia znajdujące się na budowie - występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.10. Porażenie prądem elektrycznym - występuje w czasie całego okresu realizacji robót w czasie posługiwania się elektronarzędziami oraz w czasie obsługi urządzeń i maszyn napędzanych energią elektryczną

2.11. Obrażenia doznane wskutek rozerwania się tarczy – podczas wykonywania robót z użyciem tarcz do cięcia i do szlifowania występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

3 Sposób wydzielenia i oznakowania miejsc przewidywanych zagrożeń.

3.1. Wydzielane i oznakowywane będą następujące miejsca niebezpieczne:

3.1. Strefy niebezpieczne wynikające z pracy maszyn drogowych . Wyznaczony pracownik powinien obserwować pracę koparki, ładowarki, walca i zapobiegać wejściu do strefy pracowników i osób postronnych.

3.1.1. Pracujące maszyny i urządzenia .

3.1.1.1. Samochody samowyladowcze i skrzyniowe, równiarki, frezarki, walce oraz inny ciężki sprzęt używany na budowie powinien być wyposażony w automatyczne podawanie sygnałów dźwiękowych w czasie wykonywania manewru cofania. W przypadku braku możliwości automatycznego podawania sygnałów kierowca lub operator zobowiązany będzie do ręcznego podawania sygnałów. Ponadto w/w sprzęt wyposażony winien być w tzw. „koguty błyskowe”

3.1.2.Wydzielania i oznakowania miejsc prowadzenia robót budowlanych.

3.1.2.1. Oznakowanie i wydzielenie miejsc robót wykonywanych w obrębie pasa drogowego po którym odbywa się ruch wykonać **zgodnie z zatwierdzonym projektem tymczasowej organizacji ruchu .**

3.1.3 Sposób zabezpieczenia budowy przed dostępem osób nieupoważnionych

3.1.3.1. Zaplecza placu budowy oraz miejsca postojowe maszyn i pojazdów powinny być dozorowane a dozorujący zobowiązani będą do niedopuszczenia na teren dozorowany osób postronnych

3.1.3.2.Nadzór techniczny oraz brygadziści zobowiązani będą do zwracania uwagi na zbliżające się do miejsca wykonywania robót osoby postronne i informowanie ich o zakazie wstępu bezpośrednio do strefy robót. Wszystkie osoby realizujące roboty budowlane będą wyposażone w identyfikującą odzież ochronną i roboczą.

3.1.4. Sposób zabezpieczenia parku maszynowego podczas przerw w pracy i w nocy przed przypadkowym uruchomieniem przez osoby nieupoważnione

3.1.4.1. Operatorzy i kierowcy mają zakaz opuszczania kabiny w czasie pracy silnika.

3.1.4.2. W przypadku opuszczenia kabiny, kierowca lub operator zobowiązany jest do wyłączenia silnika, wyjęcia kluczyka ze stacyjki, pozostawienia drążka zmiany biegów w pozycji biegu wstecznego lub pierwszego, zamknięcia kabiny oraz podłożenia klinów pod koła w przypadku pozostawienia maszyny lub pojazdu na dużym spadku.

3.1.4.3 Po zakończeniu pracy maszyny i pojazdy parkować w wyznaczonych miejscach na zapleczech placów budów lub na placach budów. Kabiny maszyn i pojazdów należy zamykać na zamki lub kłódki, a teren parkowania dozorować.

3.1.4.4. Teren parkowania maszyn i pojazdów powinien być oświetlony w godzinach nocnych światłem elektrycznym.

3.1.5. Sposób zabezpieczenia urządzeń elektrycznych.

3.1.5.1. Instalacja elektryczna na zapleczech placów budów i placach budów powinna być zabezpieczona wyłącznikami różnicowo-prądowymi.

3.1.5.2 Wszystkie elementy urządzeń elektrycznych znajdujące się pod napięciem zabezpieczyć osłonami

4. Instruktaż pracowników

4.1. Szkolenie wstępne stanowiskowe – instruktaż stanowiskowy – prowadzi bezpośredni przełożony pracownika lub osoba przez niego upoważniona przed podjęciem pracy każdego nowo zatrudnionego na danym stanowisku lub zmieniającego rodzaj wykonywanej pracy. W ramach instruktażu szkolony jest także zapoznawany z ryzykiem zawodowym dla danego stanowiska pracy. Pracownik zatrudniony na kilku stanowiskach pracy przechodzi instruktaż stanowiskowy obowiązujący na każdym z tych stanowisk. Czynności te są potwierdzane zaświadczeniami przechowywanymi w aktach osobowych pracownika.

4.2. Uwzględnienie w trakcie szkolenia wstępnego zasad obowiązujących przy realizacji robót szczególnie niebezpiecznych i mających wpływ na środowisko wszelkie prace z udziałem maszyn których w czasie awarii może nastąpić wyciek oleju lub innej niebezpiecznej dla środowiska substancji.

4.3 Określenia zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia dla ludzi i środowiska (awarie , katastrofy)

4.3.1. Postępowanie na wypadek wycieku oleju wskutek awarii maszyny.

Każdy pracownik w przypadku zauważenia wycieku oleju z urządzeń technicznych używanych do transportu materiałów oraz do wykonywania robót zobowiązany jest do :

- optycznego ustalenia rozmiarów wycieku
- ustalenia potencjalnych zagrożeń dla środowiska
- zgłoszenie awarii bezpośredniemu przełożonemu i kierownikowi budowy.

Jeżeli wyciek oleju nie stwarza zagrożenia należy to miejsce gdzie wystąpił wyciek posypać absorbentem - środkiem chemicznym znajdującym się na terenie zaplecza budowy.

W wyjątkowych sytuacjach , gdy absorbent nie jest dostępny może go zastąpić inna substancja np. piasek, trociny.

Po wykonaniu tej czynności należy przystąpić do usunięcia przyczyny wycieku. Jeżeli pracownik (kierowca ,operator) nie jest w stanie sam usunąć tej przyczyny jest zobowiązany powiadomisz telefoniczne o tym zdarzeniu Kierownika Budowy a w przypadku nieobecności jego zastępców. W celu powiadomienia należy skorzystać z każdego dostępnego źródła powiadamiania w tym również z prywatnego telefonu komórkowego..

Osoby powiadomione o zdarzeniu wysyłają na miejsce awarii zespół mechaników w celu usunięcia przyczyn wycieku.

Materiał absorbujący wymieszany z olejem należy zebrać do foliowego worka a następnie dostarczyć na teren bazy do magazynu tymczasowego składowania odpadów niebezpiecznych.

Pracownik (kierowca , operator) zobowiązany jest powiadomić Kierownika Budowy o usunięciu awarii. Jeżeli rozmiar wycieku spowodował skażenie cieków wodnych , gruntu , przedostał się do kanalizacji lub istnieje realne prawdopodobieństwo istnienia takiej możliwości , pracownik (kierowca , operator) zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić najbliższą jednostkę **Państwowej Straży Pożarnej – tel. 998** z podaniem miejsca zdarzenia ,rodzajem substancji i przypuszczalną ilością wycieku.

4.3.2. Postępowanie na wypadek zaistnienia katastrofy budowlanej

Katastrofą budowlaną – jest niezamierzone , gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części , a także konstrukcyjnych elementów rusztowań , elementów urządzeń formujących , ścianek szczelnych i obudowy wykopów

W razie zaistnienia katastrofy budowlanej każdy pracownik jest zobowiązany:

- udzielić pomocy poszkodowanym
- powiadomić osobiście lub z każdego dostępnego źródła powiadamiania w tym również z prywatnego telefonu komórkowego kierownika budowy a w przypadku nieobecności jego zastępcę.

Kierownik budowy zobowiązany jest:

- przeciwdziałać rozszerzeniu się skutków katastrofy
- zabezpieczyć miejsce katastrofy przed zmianami uniemożliwiającymi prowadzenie postępowania wyjaśniającego (nie stosuje się do czynności mających na celu ratowanie życia lub zabezpieczenie przed rozszerzaniem się skutków katastrofy)
- niezwłocznie powiadomić o katastrofie:
 - dyрекcję
 - właściwy organ (Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego)
 - właściwego miejscowego prokuratora
 - inwestora, inspektora nadzoru inwestorskiego, projektanta obiektu budowlanego

4.4. Określenie konieczności oraz zasad stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej zabezpieczających przed skutkami zagrożeń

- kamizelki ostrzegawcze – należy używać przez cały czas pracy na budowie celem lepszej widoczności pracownika przez operatorów obsługujących wszelkiego rodzaju maszyny i sprzęt.
- konieczność używania innych ochron osobistych będą określali kierownicy bezpośrednio na budowie przed przystąpieniem do wykonania robót , przy których stwierdzono konieczność ich użycia.
- Środki ochrony osobistej powinny zabezpieczać pracowników przed urazami mechanicznymi spowodowanymi odpryskami rozbieranych części nawierzchni i oparzeniami przy stosowaniu mas bitumicznych

4.5. Określenie zasad bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi.

Obowiązek organizowania ,przygotowania i kierowania pracami w sposób bezpieczny , zabezpieczając przed wypadkami , zgodnie z obowiązującymi przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy spoczywa na kierowniku budowy, kierowniku robót lub majstrze. Aktualnie nadzorujący robotami na czas swojej nieobecności powinien wyznaczyć zastępcę.

Każdemu pracownikowi nadzoru technicznego powinny być znane adresy i numery telefonów najbliższego punktu lekarskiego, najbliższej straży pożarnej i posterunku policji.

Kierownik robót odpowiedzialny jest do przestrzegania wszelkich zasad bezpiecznego wykonania tych prac.

5. Instruktaż bezpieczeństwa pożarowego

5.1. Instrukcja alarmowa w przypadku powstania pożaru

- a) Każdy pracownik , który pierwszy zauważy pożar obowiązany jest natychmiast powiadomić o nim współpracowników oraz inne osoby , które w tej chwili znajdują się w strefie zagrożenia
- b) Należy powiadomić z każdego dowolnego źródła , w tym również z prywatnego telefonu komórkowego Straż Pożarną podając:
 - gdzie się pali (adres, nazwa obiektu)
 - co się pali
 - czy zagrożone jest życie ludzkie
 - numer telefonu z którego się dzwoni oraz swoje nazwisko (po odłożeniu słuchawki należy chwilę odczekać , by umożliwić ewentualne sprawdzenie wiarygodności zgłoszenia)
- c) Należy powiadomić z każdego dowolnego źródła , w tym również z prywatnego telefonu kierownika .
- d) Należy udzielić pomocy poszkodowanym.
- e) Należy przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym zachowując przy tym szczególną ostrożność
- f) Do czasu przybycia Straży Pożarnej , kierownictwo akcji ratowniczej obejmują w/w osoby zgodnie z hierarchią , które organizują akcję i rozdzielają zadania. Pozostali pracownicy zobowiązani są podporządkować się ich poleceniom.
- g) Podczas akcji należy zachować spokój i nie wpadać w panikę.

TELEFONY ALARMOWE

998 Państwowa Straż Pożarna

997 Policja

999 Pogotowie Ratunkowe

112 z telefonu komórkowego

opracował : inż. Janusz Jurkiewicz
86-014 Sicienko , ul Owocowa 2

17.12.2020

Informacja BIOZ

Zakres robót wraz z kolejnością ich realizacji:

**Przebudowa drogi powiatowej nr 1150C Zabartowo-Nakło
na odcinku ul. Olszewska w Nakle (km 21+870-22+390)**

Zakres robót:

- roboty pomiarowe , przygotowawcze, towarzyszące
- przebudowa istniejącej infrastruktury technicznej (*kolizje*)
- przebudowa nawierzchni ulicy
- roboty wykończeniowe
- wykonanie stałej organizacji ruchu

1. Wykaz rodzajów robót których specyfikę należy uwzględnić w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia :

1.1. Roboty wykonywane są bez wyłączania ruchu docelowego na terenie zabudowanym (ruch pieszy i kołowy) w pasie drogowym .

2 . Rodzaj i skala zagrożeń oraz miejsce i czas ich występowania .

2.1. Potknięcie, poślizgnięcie się i upadek na tym samym poziomie – nierówności terenu , namoknięty grunt – występuje na całej budowie przez cały okres wykonywania robót

2.2. Uderzenie i przygniecenie przez przemieszczane przedmioty – występuje na terenie placu budowy i zaplecza w czasie ręcznego i mechanicznego przemieszczania przedmiotów przez cały czas trwania budowy.

2.3. Uderzenie i przygniecenie przez przemieszczane materiały - występuje na terenie placu budowy i zaplecza w czasie ręcznego i mechanicznego przemieszczania przedmiotów przez cały czas trwania budowy.

2.4. Najechanie przez środki transportu – występuje podczas transportowania wszelkiego rodzaju materiałów , narzędzi i sprzętu jak również przy istniejącym ruchu drogowym – występuje w czasie całego okresu wykonywania robót.

2.5. Najechanie przez maszyny budowlane –wstępuje w czasie wykonywania robót ziemnych , wszystkich warstw konstrukcyjnych zużyciem ładowarek ,równiarek, walców ,ścianek – występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.6. Pochwycenie przez maszyny i urządzenia – występuje w czasie prac przy których używane są piły tarczowe i łańcuchowe , szlifierki - występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.7 . Uderzenie o nieruchome przedmioty – występuje na całym placu budowy i zapleczu w czasie całego okresu realizacji robót.

2.8. Obrażenie przez kontakt z przedmiotami ostrymi oraz szorstkimi – występuje teren placu budowy , zaplecza placu budowy oraz miejsca składowania materiałów , podczas prowadzenia robót rozbiórkowych w czasie całego okresu realizacji robót.

2.9. Obrażenia przez kontakt z przedmiotami będącymi w ruchu –elektronarzędzia oraz urządzenia znajdujące się na budowie - występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

2.10. Porażenie prądem elektrycznym - występuje w czasie całego okresu realizacji robót w czasie posługiwania się elektronarzędziami oraz w czasie obsługi urządzeń i maszyn napędzanych energią elektryczną

2.11. Obrażenia doznane wskutek rozerwania się tarczy – podczas wykonywania robót z użyciem tarcz do cięcia i do szlifowania występuje w czasie całego okresu realizacji robót.

3 Sposób wydzielenia i oznakowania miejsc przewidywanych zagrożeń.

3.1. Wydzielane i oznakowywane będą następujące miejsca niebezpieczne:

3.1. Strefy niebezpieczne wynikające z pracy maszyn drogowych . Wyznaczony pracownik powinien obserwować pracę koparki, ładowarki, walca i zapobiegać wejściu do strefy pracowników i osób postronnych.

3.1.1. Pracujące maszyny i urządzenia .

3.1.1.1. Samochody samowyladowcze i skrzyniowe, równiarki, frezarki, walce oraz inny ciężki sprzęt używany na budowie powinien być wyposażony w automatyczne podawanie sygnałów dźwiękowych w czasie wykonywania manewru cofania. W przypadku braku możliwości automatycznego podawania sygnałów kierowca lub operator zobowiązany będzie do ręcznego podawania sygnałów. Ponadto w/w sprzęt wyposażony winien być w tzw. „koguty błyskowe”

3.1.2.Wydzielania i oznakowania miejsc prowadzenia robót budowlanych.

3.1.2.1. Oznakowanie i wydzielenie miejsc robót wykonywanych w obrębie pasa drogowego po którym odbywa się ruch wykonać **zgodnie z zatwierdzonym projektem tymczasowej organizacji ruchu .**

3.1.3 Sposób zabezpieczenia budowy przed dostępem osób nieupoważnionych

3.1.3.1. Zaplecza placu budowy oraz miejsca postojowe maszyn i pojazdów powinny być dozorowane a dozorujący zobowiązani będą do niedopuszczenia na teren dozorowany osób postronnych

3.1.3.2.Nadzór techniczny oraz brygadziści zobowiązani będą do zwracania uwagi na zbliżające się do miejsca wykonywania robót osoby postronne i informowanie ich o zakazie wstępu bezpośrednio do strefy robót. Wszystkie osoby realizujące roboty budowlane będą wyposażone w identyfikującą odzież ochronną i roboczą.

3.1.4. Sposób zabezpieczenia parku maszynowego podczas przerw w pracy i w nocy przed przypadkowym uruchomieniem przez osoby nieupoważnione

3.1.4.1. Operatorzy i kierowcy mają zakaz opuszczania kabiny w czasie pracy silnika.

3.1.4.2. W przypadku opuszczenia kabiny, kierowca lub operator zobowiązany jest do wyłączenia silnika, wyjęcia kluczyka ze stacyjki, pozostawienia drążka zmiany biegów w pozycji biegu wstecznego lub pierwszego, zamknięcia kabiny oraz podłożenia klinów pod koła w przypadku pozostawienia maszyny lub pojazdu na dużym spadku.

3.1.4.3 Po zakończeniu pracy maszyny i pojazdy parkować w wyznaczonych miejscach na zapleczech placów budów lub na placach budów. Kabiny maszyn i pojazdów należy zamykać na zamki lub kłódki, a teren parkowania dozorować.

3.1.4.4. Teren parkowania maszyn i pojazdów powinien być oświetlony w godzinach nocnych światłem elektrycznym.

3.1.5. Sposób zabezpieczenia urządzeń elektrycznych.

3.1.5.1. Instalacja elektryczna na zapleczech placów budów i placach budów powinna być zabezpieczona wyłącznikami różnicowo-prądowymi.

3.1.5.2 Wszystkie elementy urządzeń elektrycznych znajdujące się pod napięciem zabezpieczyć osłonami

4. Instruktaż pracowników

4.1. Szkolenie wstępne stanowiskowe – instruktaż stanowiskowy – prowadzi bezpośredni przełożony pracownika lub osoba przez niego upoważniona przed podjęciem pracy każdego nowo zatrudnionego na danym stanowisku lub zmieniającego rodzaj wykonywanej pracy. W ramach instruktażu szkolony jest także zapoznawany z ryzykiem zawodowym dla danego stanowiska pracy. Pracownik zatrudniony na kilku stanowiskach pracy przechodzi instruktaż stanowiskowy obowiązujący na każdym z tych stanowisk. Czynności te są potwierdzane zaświadczeniami przechowywanymi w aktach osobowych pracownika.

4.2. Uwzględnienie w trakcie szkolenia wstępnego zasad obowiązujących przy realizacji robót szczególnie niebezpiecznych i mających wpływ na środowisko wszelkie prace z udziałem maszyn których w czasie awarii może nastąpić wyciek oleju lub innej niebezpiecznej dla środowiska substancji.

4.3 Określenia zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia dla ludzi i środowiska (awarie , katastrofy)

4.3.1. Postępowanie na wypadek wycieku oleju wskutek awarii maszyny.

Każdy pracownik w przypadku zauważenia wycieku oleju z urządzeń technicznych używanych do transportu materiałów oraz do wykonywania robót zobowiązany jest do :

- optycznego ustalenia rozmiarów wycieku
- ustalenia potencjalnych zagrożeń dla środowiska
- zgłoszenie awarii bezpośredniemu przełożonemu i kierownikowi budowy.

Jeżeli wyciek oleju nie stwarza zagrożenia należy to miejsce gdzie wystąpił wyciek posypać absorbentem - środkiem chemicznym znajdującym się na terenie zaplecza budowy.

W wyjątkowych sytuacjach , gdy absorbent nie jest dostępny może go zastąpić inna substancja np. piasek, trociny.

Po wykonaniu tej czynności należy przystąpić do usunięcia przyczyny wycieku. Jeżeli pracownik (kierowca ,operator) nie jest w stanie sam usunąć tej przyczyny jest zobowiązany powiadomisz telefoniczne o tym zdarzeniu Kierownika Budowy a w przypadku nieobecności jego zastępców. W celu powiadomienia należy skorzystać z każdego dostępnego źródła powiadamiania w tym również z prywatnego telefonu komórkowego..

Osoby powiadomione o zdarzeniu wysyłają na miejsce awarii zespół mechaników w celu usunięcia przyczyn wycieku.

Materiał absorbujący wymieszany z olejem należy zebrać do foliowego worka a następnie dostarczyć na teren bazy do magazynu tymczasowego składowania odpadów niebezpiecznych.

Pracownik (kierowca , operator) zobowiązany jest powiadomić Kierownika Budowy o usunięciu awarii. Jeżeli rozmiar wycieku spowodował skażenie cieków wodnych , gruntu , przedostał się do kanalizacji lub istnieje realne prawdopodobieństwo istnienia takiej możliwości , pracownik (kierowca , operator) zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić najbliższą jednostkę **Państwowej Straży Pożarnej – tel. 998** z podaniem miejsca zdarzenia ,rodzajem substancji i przypuszczalną ilością wycieku.

4.3.2. Postępowanie na wypadek zaistnienia katastrofy budowlanej

Katastrofą budowlaną – jest niezamierzone , gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części , a także konstrukcyjnych elementów rusztowań , elementów urządzeń formujących , ścianek szczelnych i obudowy wykopów

W razie zaistnienia katastrofy budowlanej każdy pracownik jest zobowiązany:

- udzielić pomocy poszkodowanym
- powiadomić osobiście lub z każdego dostępnego źródła powiadamiania w tym również z prywatnego telefonu komórkowego kierownika budowy a w przypadku nieobecności jego zastępcę.

Kierownik budowy zobowiązany jest:

- przeciwdziałać rozszerzeniu się skutków katastrofy
- zabezpieczyć miejsce katastrofy przed zmianami uniemożliwiającymi prowadzenie postępowania wyjaśniającego (nie stosuje się do czynności mających na celu ratowanie życia lub zabezpieczenie przed rozszerzaniem się skutków katastrofy)
- niezwłocznie powiadomić o katastrofie:
 - dyрекcję
 - właściwy organ (Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego)
 - właściwego miejscowego prokuratora
 - inwestora, inspektora nadzoru inwestorskiego, projektanta obiektu budowlanego

4.4. Określenie konieczności oraz zasad stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej zabezpieczających przed skutkami zagrożeń

- kamizelki ostrzegawcze – należy używać przez cały czas pracy na budowie celem lepszej widoczności pracownika przez operatorów obsługujących wszelkiego rodzaju maszyny i sprzęt.
- konieczność używania innych ochron osobistych będą określali kierownicy bezpośrednio na budowie przed przystąpieniem do wykonania robót , przy których stwierdzono konieczność ich użycia.
- Środki ochrony osobistej powinny zabezpieczać pracowników przed urazami mechanicznymi spowodowanymi odpryskami rozbieranych części nawierzchni i oparzeniami przy stosowaniu mas bitumicznych

4.5. Określenie zasad bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi.

Obowiązek organizowania ,przygotowania i kierowania pracami w sposób bezpieczny , zabezpieczając przed wypadkami , zgodnie z obowiązującymi przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy spoczywa na kierowniku budowy, kierowniku robót lub majstrze. Aktualnie nadzorujący robotami na czas swojej nieobecności powinien wyznaczyć zastępcę. Każdemu pracownikowi nadzoru technicznego powinny być znane adresy i numery telefonów najbliższego punktu lekarskiego, najbliższej straży pożarnej i posterunku policji. Kierownik robót odpowiedzialny jest do przestrzegania wszelkich zasad bezpiecznego wykonania tych prac.

5. Instruktaż bezpieczeństwa pożarowego

5.1. Instrukcja alarmowa w przypadku powstania pożaru

- a) Każdy pracownik , który pierwszy zauważy pożar obowiązany jest natychmiast powiadomić o nim współpracowników oraz inne osoby , które w tej chwili znajdują się w strefie zagrożenia
- b) Należy powiadomić z każdego dowolnego źródła , w tym również z prywatnego telefonu komórkowego Straż Pożarną podając:
 - gdzie się pali (adres, nazwa obiektu)
 - co się pali
 - czy zagrożone jest życie ludzkie
 - numer telefonu z którego się dzwoni oraz swoje nazwisko (po odłożeniu słuchawki należy chwilę odczekać , by umożliwić ewentualne sprawdzenie wiarygodności zgłoszenia)
- c) Należy powiadomić z każdego dowolnego źródła , w tym również z prywatnego telefonu kierownika .
- d) Należy udzielić pomocy poszkodowanym.
- e) Należy przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym zachowując przy tym szczególna ostrożność
- f) Do czasu przybycia Straży Pożarnej , kierownictwo akcji ratowniczej obejmują w/w osoby zgodnie z hierarchią , które organizują akcję i rozdzielają zadania. Pozostali pracownicy zobowiązani są podporządkować się ich poleceniom.
- g) Podczas akcji należy zachować spokój i nie wpadać w panikę.

TELEFONY ALARMOWE

998 Państwowa Straż Pożarna

997 Policja

999 Pogotowie Ratunkowe

112 z telefonu komórkowego

opracował : inż. Janusz Jurkiewicz
86-014 Sicienko , ul Owocowa 2

17.12.2020